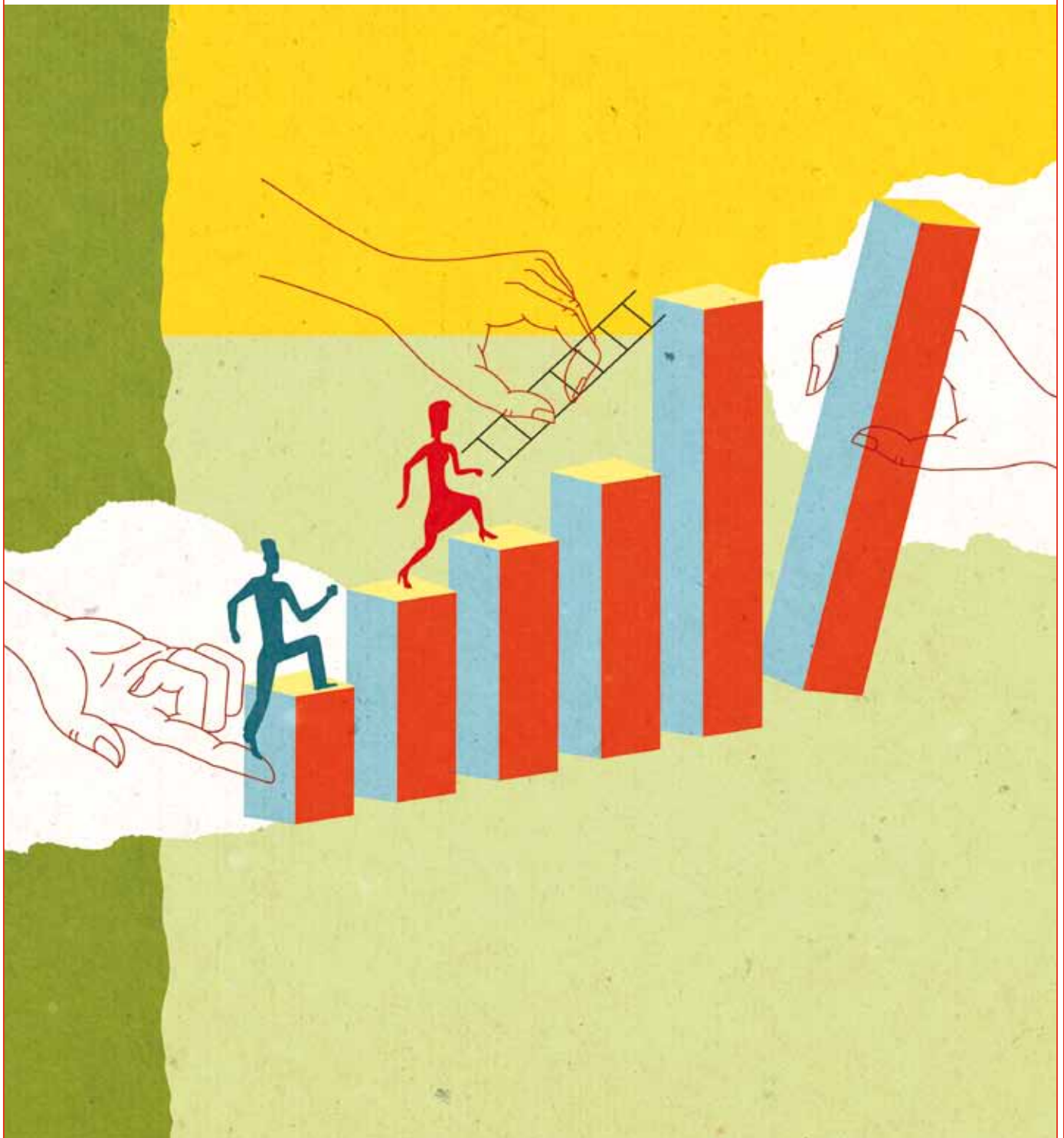

ROTARIÁNSKÁ UČEBNICE

GLOBAL OUTLOOK

PRŮVODCE ROTARIÁNA V OBLASTI **PROFESNÍ SLUŽBY A POMOCI**

ODVEĎTE KUS DOBREJ PRÁCE

S

pomeňte si na obdobie, keď ste sa stali rotariánmi. S najväčšou pravdepodobnosťou vás niekto oslovil, pretože ste boli uznávaní vo svojom odbore. Využitie

profesijných znalostí odborníkov na pomoc druhým je ústrednou myšlienkou Rotary. Čo konkrétne táto myšlienka znamená? V tomto čísle sa zameriame na rozličné aspekty profesijnej služby. Prinášame rozhovor so zakladateľom charitatívnej organizácie Mercy Ships, ktorá prevádzkuje lode špeciálne upravené na nemocnice s dobrovoľníckym personálom vrátane lekárov, zdravotných sestier, učiteľov a kuchárov. Podelíme sa o dobré rady, ako zostaviť tím VTT (Vocational Training Team) na profesijné vzdelávacie stáže. Pozrieme sa tiež na možnosti angažovania sa v Kádri odborných poradcov Nadácie Rotary (The Rotary Foundation Cadre of Technical Advisers). Profesijná služba spočíva aj vo využití vodcovského potenciálu každého účastníka na vytváranie a podporu etického správania sa medzi zamestnancami, partnermi a v celej spoločnosti. Potrebujete inšpiráciu? Čítajte ďalej.

ANALÝZA ODBORNÍKA ROZHOVOR S DONALDEM STEPHENSEM, ZAKLADATELEM PROJEKTU „MERCY SHIPS“

N

ezisková organizace nazvaná „Mercy Ships“ (Lodě milosrdenství) využívá nemocniční lodě Africa Mercy, která poskytuje zdravotní péči zdarma. Je to krásný příklad z oblasti profesní služby s celosvětovým dosahem. Každým rokem nastoupí na její palubu více než 1600 dobrovolníků z desítek zemí, mezi nimiž jsou lékaři, dentisté, zdravotní sestry, učitelé, kuchaři či inženýři. Rotariáni se mohou do projektu Mercy Ships zapojit formou strategického partnerství Nadace Rotary International, poskytující tzv. sdružené granty (Packaged Grants) pro působení vzdělávacích týmů zdravotnických odborníků (VTT). D. Stephens založil společně se svou manželkou tento dobročinný projekt poté, co se jim narodilo handicapované dítě.

Tento manželský pár si položil otázku, jak by byli schopni takovýto problém řešit, pokud by žili v některé z rozvojových zemí. Počínaje rokem 1978 poskytly tyto Lodě milosrdenství svou pomoc a službu v hodnotě přesahující 1 miliardu US dolarů více než 2,5 milionům lidí.

Proč jste zvolili právě zaoceánskou loď jako prostředek pro poskytování zdravotnické pomoci? Jaké má přednosti ve srovnání s výstavbou nemocnic?

Naše nemocniční loď, plně vybavená nejmodernějším chirurgickým zařízením, může zakotvit v přístavu rozvojové země, ošetřené pacienty hned uložit a využít potřebné infrastruktury v těch oborech lékařské péče, kterou poskytujeme. Naše nemocnice, kterou na palubě máme, může sloužit současně jako vzorové centrum pro vzdělávání zdravotních pracovníků v kontrolovaném prostředí. Hovořil jsem s mnohými z těch, kteří budovali nemocnice

v obtížných prostředích rozvojového světa, a získal jsem tak mnoho cenných poznatků. Může se stát, že pro chod nemocnice nebude zajištěna dodávka elektrického proudu nebo tekoucí vody. Budou potíže se skladováním zdravotnických prostředků a zboží, které často může být i ukradeno.

Na palubě lodi stráví dobrovolní pracovníci přinejmenším dva roky – to je ovšem dlouhá doba. Co vede tyto odborníky k tomu, aby si udělali dvouletou přestávku ve své odborné kariéře, k tomu, aby sami poskytovali takovéto služby?

Naši dobrovolníci dobře vědí, že jejich aktivita je určena ve prospěch něčeho daleko vyššího, než jsou oni sami, což je také skvěle motivuje. To, že se připojí ke stovkám jiných se stejnou vizí, jim dává ohromnou zkušenost, kterou za peníze získat nelze.

Stejně jako vy, i mnoho dalších dobrovolníků zapojených do projektu Mercy Ships žije na zaoceánské lodi, takže nikdo z nich nemá do svého domova blízko. Jak se tomu mají přizpůsobit?

Platí tu staré přísloví: Doma jste tam, kde je doma i vaše srdce. Na naší lodi panuje skvělá atmosféra sounáležitosti, protože celá posádka žije a pracuje na stejném místě. Tato přátelství mohou trvat po celý život. Někdy je těžké nalézt na lodi klidný kout nebo vnímat hranici mezi „prací“ a „domovem“. Pro kohokoliv je nesebné přizpůsobit se těsným prostorám. Loď mění svůj přístav každým rokem, ovšem váš „domov“ zůstává stále týž, zatímco se vaše okolí stále mění. Kabiny mohou být malé, ale nejsou o nic méně domovem než ty na pevnině.

Manželský vztah, stejně tak jako humanitární nezisková organizace, jsou náročné výzvy, ovšem vy i vaše paní

VYUŽÍTE SVOJU ODBORNOST NA SLUŽBU INÝM: PRIDAJTE SA K TÍMU ROTARY

Vďaka takmer 40-ročnej praxi v stavebnom inžinierstve Francis „Tusu“ Tusubira rozumie stavebníctvu. Vyzná sa v oceňovaní stavieb. Vyzná sa v obstarávaní. Ale čo je najdôležitejšie, Tusubira vie, čo všetko môže zlyhať. O svoje skúsenosti sa delí s Rotary klubmi a dištriktmi, keď navštevuje staveniská ako člen tímu odborných poradcov Nadácie Rotary – skupiny rotariánskych dobrovoľníkov, ktorí po celom svete hodnotia projekty financované z grantov. „Učíte sa zo svojich vlastných chýb,“ hovorí Tusubira, podpredseda skupiny poradcov a člen Rotary klubu Kampala-North v Ugande. „Takže stanoviská, ktoré poskytujete, nepredstavujú iba technický pohľad – upozorňujú aj na to, čo všetko môže zlyhať v reálnej praxi.“

Záujemcovia o členstvo v dobrovoľníckom tíme sa uchádzajú o každú zo šiestich oblastí zamerania Nadácie Rotary a tiež o riadenie grantov a financií. Tak napríklad právnik, mediátor alebo sociálny pracovník môžu poskytnúť poradenstvo rotariánom, ktorí realizujú projekt v oblasti mieru, predchádzania konfliktom a ich riešení, zatiaľ čo lekár, zdravotná sestra, alebo epidemiológ môže poskytnúť odborné poradenstvo v oblasti zabezpečenia zdravotnej starostlivosti poskytovanej matkám a deťom. Členovia tímu posudzujú uskutočniteľnosť projektu, vykonávajú návštevy v mieste realizácie projektu s cieľom monitorovať implementáciu a vyhodnotiť efekt. Ich audity zabezpečujú, že s prostriedkami z grantov sa nakladá zodpovedne. „Máte možnosť spoluvytvárať projekty a poukázať na slabé miesta s výskytom zlyhaní a vypichnúť oblasti, kde v budúcnosti môže dôjsť k zlepšeniu,“ hovorí Tusubira. „Získate tiež možnosť stretnúť sa s rotariánmi, ktorí sa všemožne usilujú o skvalitnenie života v komunitách, kde žijú,“ dodal. „Pri každej návšteve sa naučíte niečo nové. Získate inšpiráciu.“

Tím hľadá dobrovoľníkov v nasledovných oblastiach:

- Odborníci v oblasti zdravotnej starostlivosti o matku a dieťa (napr. zdravotné sestry a pôrodníci) v Afrike a Ázii
- Odborníci na vodu a kanalizáciu (napr. stavební a strojní inžinieri) v Afrike a Ázii
- Španielsky hovoriaci audítori v Severnej a Strednej Amerike
- Portugalsky hovoriaci odborníci v Európe a Afrike, vo všetkých oblastiach zamerania
- Rotariáni žijúci v Afrike, vo všetkých oblastiach zamerania
- Rotariáni s odbornými znalosťami v oblasti monitorovania a vyhodnocovania

V prípade záujmu o podrobnejšie informácie napíšte na

cadre@rotary.org.

Deyon jste se s oběma těmito výzvami dokázali úspěšně vyrovnávat už po mnoho let. Měl byste nějakou radu pro ty manželské páry, které by se chtěly pustit do takového humanitární mise společně s vámi?

Především jde o týmové úsilí. Každý jeho člen tvoří jen 50% týmu. Je důležité, abyste vedli otevřenou diskusi o svých úlohách a odpovědnostech i o tom, jak projevit svůj láskyplný vztah k bližnímu. Také je důležité, abyste nedopustili, aby práce stála v rámci vašeho poslání a života na prvním místě. Musíte najít rovnováhu mezi tím, kolik času trávíte pospolu mezi sebou a kolik ho věnujete úkolům, které jsou vyšším odborným posláním.

Projekt Mercy Ships poskytuje naději a léčbu pro obyvatele zanedbaných míst na celém světě již po řadu let. Co považujete za největší úspěch, jehož vaše organizace dosáhla ve svém stále se rozvíjícím poslání?

Naší největší radostí je, že všemi svými aktivitami zachraňujeme tisíce lidských životů. Ovšem nejvýznamnější je, že v zemích, jimž pomáháme, vytváříme nové kapacity. Naše nemocniční loď je naší základnou a umožňuje nám, abychom vychovávali pro země Afriky jak lékaře, tak i zdravotnický personál. Ti všichni se učí technikám a postupům, které budou sloužit jejich domovům a jejich národu i dlouho poté, co se naše loď vydá na cestu k našemu dalšímu přístavu. Naší snahou a stále platným cílem je vytvářet odpovídající kapacity v oblasti zdravotní péče. Lékaři jsou vzděláváni v oblasti všeobecného lékařství, v oftalmologii i v oblasti čelistní chirurgie. Další zdravotní odborníci jsou vzděláváni v oblasti ústní hygieny a péče o chrup, stejně tak jako v paliativní péči. Díky našemu partnerství s celosvětovým

TIPY NA ÚSPEŠNÝ PROJEKT PROFESIJNÉHO VZDELÁVANIA

Organizovanie profesijných stáží pre tímy odborníkov (VTT) vyplýva z dlhodobého záväzku Nadácie Rotary podporovať odborné vzdelávanie. Tieto stáže predstavujú určitú nadstavbu programu študijnej výmeny skupín Group Study Exchange (GSE), pretože posúvajú celú ideu o krok ďalej. Pri GSE dostávali mladí odborníci možnosť oboznámiť sa s výkonom svojej profesie v inej krajine. Účastníci VTT získavajú príležitosť využiť svoje odborné znalosti na pomoc iným. Tímy môžu byť financované prostredníctvom dištriktných, globálnych alebo súhrnných grantov a požiadavky sa líšia v závislosti od typu grantu. „Program GSE som mala veľmi rada. Teraz som ale presvedčená, že VTT je cesta, ktorou sa treba uberať,“ uviedla Janet Kelly, rotariánka, ktorá viedla GSE programy a tri tímy VTT v dištrikte 6400 (časť Ontária v Kanade a Michiganu v USA). VTT predstavujú „skvelú stratégiu, ako poskytovať službu priamo v mieste potreby,“ vysvetľuje. Prečítajte si jej rady, ako zabezpečiť úspešný VTT:

(1) Vytipujte si projekty na základe konexií, ktoré už máte vybudované. VTT projekty majú za cieľ zvýšiť schopnosť hostiteľskej komunity riešiť problémy a zlepšiť kvalitu života. Kelly odporúča, aby ste sa pri tvorbe návrhov spoliehali na dištriktných guvernérov a členov klubu, ktorí už majú rozsiahle medzinárodné kontakty. „Každý rok sa dištriktní guvernéri stretávajú na školení guvernérov. Niektorí využijú túto príležitosť na oslovenie kolegov v súvislosti s projektmi, ktoré môžu zrealizovať spoločne.“

(2) Využite nové pravidlá. Pre GSE tímy platilo, že vedúci tímu bol rotarián a ostatní štyria až šiesti členovia museli byť nerotariáni vo veku medzi 25 a 40 rokov. Pravidlá pre VTT sú flexibilnejšie v tom, že môžete poslať ľubovoľný počet členov tímu a niektorí môžu byť rotariáni. V prípade GSE si museli dištrikty vymeniť tímy navzájom. V prípade VTT sa nekladie požiadavka na reciprociu.

(3) Pamätajte na to, že proces prípravy pred cestou nie je zodpovednosťou jedného človeka. Kelly si v súčinnosti so spolupredsedom VTT Armandom Sardanopolim rozdelili mnohé z povinností v rámci prípravy programu a do príprav zapojili aj ďalších rotariánov. Vznikol výbor, ktorého úlohou bolo osloviť a vybrať členov tímu, pripraviť letáky, distribuovať ich do Rotary klubov a kontaktovať miestne médiá. Kelly spolu s niekoľko ďalšími rotariánmi preštudovali a vyseletovali žiadosti uchádzačov a iný výbor robil výberové konanie.

spoločenstvom Rotary poskytujeme vzdelávaní v oblasti hygieny a boje proti infekciám, rovnako tak ako pri odstraňovaní šedého zákalu. Stále poňadané vzdelávacie konferencie sa zamerávajú na duševnú zdravie, anesteziológiu, porodníctví a na princípy riadenia zdravotníckej starostlivosti.

Orientujete sa na zlepšovanie zdravia v rozvojovom svete. Jak zdraví a dobrá zdravotní péče ovlivňují stabilitu těchto zemí?

Zdraví lidé jsou daleko produktivnější. Pomáháme těm nejméně rozvinutým zemím celého světa. V některých z nich dokonce zdravotní péče vůbec neexistuje nebo je příliš drahá. Pro mnohé z jejich občanů je příjezd oné „velké bílé lodi“ často jedinou skutečnou nadějí. Tím, že poskytujeme jak lékařskou pomoc při akutní potřebě, tak i vzdělání, jak se vyrovnat s budoucími zdravotními potřebami, zlepšujeme dosažitelnost lékařské péče.

Kdy jste zjistili, že Mercy Ships skutečně pomáhají?

Hned po první operaci. Již první zachráněný život nám přinesl pozitivní výhled do budoucnosti.

Jak mohou rotariáni nejlépe přispět k partnerství s projektem Mercy Ships, aby se dosáhlo jeho humanitárních cílů? Budete se snažit o rozšíření vaší flotily?

K jejímu rozšíření jsme se již rozhodli, i když se časový harmonogram stále ještě vyvíjí. Ovšem naše Rada ředitelů RI již zpracovala komplexní plán výstavby druhé lodi. Počet pacientů, jimž se dostane naší odborné pomoci, se tak více než zdvojnásobí. I když je pro zahájení tohoto projektu zapotřebí značných finančních prostředků, loď projektovaná právě pro tento účel umožní, abychom poskytli urgentní lékařskou péči a zdravotnické vzdělání ještě většímu počtu lidí. ■

JAK VYUŽÍT GRANTŮ URČENÝCH K POMOCI PROFESNÍM VZDĚLÁVACÍM TÝMŮM

DISTRIKTNÍ GRANT

Distriktní grant VTT (pro vzdělávací tým odborníků) musí podporovat cíle Nadace Rotary: vzájemné porozumění a mír, zlepšení zdraví, podporu vzdělávání a zmírnění chudoby.

SLOŽENÍ TÝMU bude stanoveno distriktem. Jeho členy mohou být jak rotariáni, tak i nerotariáni, bez ohledu na jejich věk.

ZAMĚŘENÍ A DÉLKA POBYTU: stanoví je sponzoři. Distrikt může např. rozhodnout o tom, jak budou propojeny kulturní a společenské aktivity s přímou praktickou pomocí nebo jak bude sponzorována výměna s partnerským distriktem.

ROZPOČET: bude stanoven sponzory

GLOBÁLNÍ GRANT

Globální grant VTT musí odpovídat jedné nebo více zájmovým oblastem RI (udržení míru, předcházení konfliktům a stanoviska k nim, předcházení nemocem a jejich léčení, zajištění vody a sanitární opatření, péče o zdraví matky a dítěte, základní vzdělání a gramotnost, hospodářský a komunální rozvoj). Musí také stanovit schopnosti jak členů týmu, tak i těch, v jejichž prospěch je grant určen; musí mít také trvalý a měřitelný dopad. Každý VTT grant musí být sponzorován Rotary klubem nebo distrikty ze dvou různých zemí. Grant by měl zaručit financování cesty více než jednoho týmu.

SLOŽENÍ TÝMU: tým by měli tvořit alespoň dva jeho členové (ať rotariáni, nebo nerotariáni), kteří mají alespoň dvouletou odbornou zkušenost v dané zájmové oblasti. Vedoucí týmu-rotarián by měl být odborníkem v dané oblasti, měl by mít mezinárodní zkušenosti a všeobecné povědomí o smyslu a poslání Rotary. V některých případech může Nadace RI svolit, aby vedoucím týmu byl nerotarián. Neplatí tu žádná věková omezení.

DÉLKA POBYTU: stanoví ji sponzoři

ROZPOČET: minimálně 30 000 USD

SDRUŽENÉ GRANTY

Všechny sdružené granty jsou realizovány vždy s jedním rotariánským strategickým partnerem. Ten stanoví rozsah potřebných aktivit, navazuje vztahy s místními odborníky a zajišťuje, aby konečný výsledek měl trvalý dopad. Rotariáni sestavují tým z rotariánů i nerotariánů s odpovídajícími schopnostmi. Jde-li například o spolupráci se strategickým partnerem projektu Mercy Ships, vytvoří rotariáni tým lékařů-odborníků, kteří provádějí operace nebo při nich asistují a zároveň zajišťují odborné vzdělávání místních pracovníků ve zdravotnictví.

SLOŽENÍ TÝMU: je obdobné jako u globálních grantů VTT, ovšem vedoucím týmu musí být rotarián

ROZPOČET: náklady nese Nadace RI a strategický partner

Profesijní vzdělávání VTT vo svete

HOSTITELSKÁ KRAJINA: Austrálie

ZAHRANIČNÝ PARTNER: Kanada

TYP GRANTU: distriktní

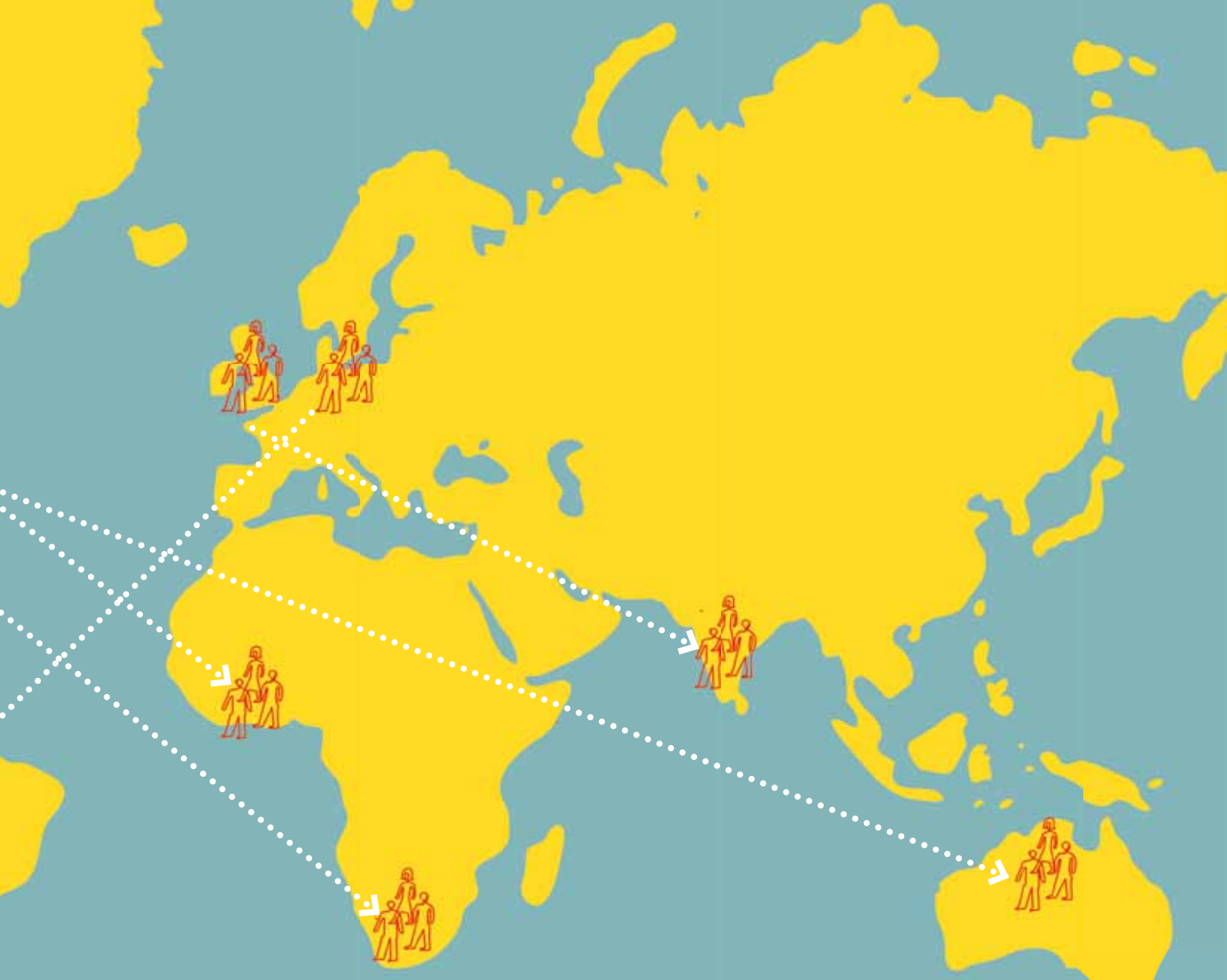
VÝSLEDKY: Dva multidisciplinární týmy odborníků se zúčastnili na recipročních výměnách, aby si vyměnili poznatky o programech a osvědčených postupech v léčbě depresí a předcházení samovražd mezi mladými lidmi.

HOSTITELSKÁ KRAJINA: Indie

ZAHRANIČNÝ PARTNER: Anglicko

TYP GRANTU: globální

VÝSLEDKY: Tým školil gynekologů a dalších zdravotnických pracovníků poskytujících prenatalnu, natální a postnatální starostlivost v kmeňových oblastech Jawhar, Mokhada a Vikramgad.

HOSTITELSKÁ KRAJINA: Ghana
ZAHRANIČNÝ PARTNER: Kanada
TYP GRANTU: globálny

VÝSLEDKY: Tím vykonal operácie očí, uskutočnil zdravotnú výchovu a skrining v oblasti ústnej hygieny a zaškolil miestne zdravotné sestry a pôrodné asistentky do metód na zníženie dojčenskej úmrtnosti v západnom regióne Ghany.

HOSTITELSKÁ KRAJINA: Bolívia
ZAHRANIČNÝ PARTNER: Nemecko
TYP GRANTU: dištriktný

VÝSLEDKY: Lekári, zdravotné sestry a rotariáni vykonali zákroky plastickej chirurgie deťom s rázštepom podnebia, s jazvami po popáleninách a s inými zdravotnými problémami v meste Cochabamba v Bolívii a školili miestnych lekárov v rekonštrukčných technikách.

HOSTITELSKÁ KRAJINA: Guatemala
ZAHRANIČNÝ PARTNER: USA
TYP GRANTU: globálny

VÝSLEDKY: Tím z dištriktu 6420 (Illinois, USA) školil učiteľov na odbornej škole zriadenej neziskovou organizáciou AK' Tenamit, ktorá poskytuje vzdelanie a zdravotnú starostlivosť v dažďových pralesoch Guatemaly. Členovia tímu prednášali o spôsobilostiach v programe udržateľného cestovného ruchu – o gastronomických a ubytovacích službách, príprave pokrmov, marketingu a podnikaní v cestovnom ruchu.

HOSTITELSKÁ KRAJINA: Južná Afrika
ZAHRANIČNÝ PARTNER: USA
TYP GRANTU: globálny

VÝSLEDKY: Dva recipročné tímy učiteľov z vidieckych oblastí Južnej Afriky a mesta Bridgeport v Connecticute si vzájomne vymenili poznatky o osvedčených postupoch vo vzdelávaní v ranom detstve a predškolskom veku, o zariadeniach predškolskej starostlivosti, o komunitnej podpore a o ďalšom vzdelávaní s on-line školiacimi modulmi pre učiteľov.

ETIKA A PROFESNÍ SLUŽBY POMOCI

ZKOUŠKA POMOCÍ ČTYŘ OTÁZEK (The Four-Way Test) a Zásady rotariánského chování (Rotary Code of Conduct) jsou pro všechny rotariány hlavními pravidly jak na jejich pracovišti, tak i ve všech dalších oblastech jejich života. Paul Netzell, bývalý předseda Výboru RI pro profesní službu a pomoc, říká: „Jsem přesvědčen, že pověst Rotary opírající se o morální zásadovost a vysoké etické principy je jednou z největších předností, jež lákají mladé lidi.“ Uvedme několik způsobů, jak se do toho pustit:

- **VĚNUJ POTŘEBNÝ ČAS** k pohovoru se zájemcem o Zkoušku pomocí čtyř otázek a o Zásadách rotariánského chování. Buď si jist, že s novými členy klubu pohovoříš o důležitosti obou těchto dokumentů jako hlavních principů celého společenství Rotary.
- **NA SVÉM PRACOVÍŠTI SVOLEJ BESEDU** na téma Etika a k účasti na ní přizvi také místní podnikatele. Účastníkům uveď praktické příklady a počítej s otevřenou diskusí o uplatnění etických zásad ve společnosti.
- **ZHODNOŤ PODNIKATELE A ODBORNÍKY**, kteří se při jednání se svými zaměstnanci, zákazníky i s celou společností řídí vysokými etickými zásadami.
- **USPOŘÁDEJ PRO MLADÉ ZÁJEMCE MÍSTNÍ NEBO REGIONÁLNÍ SOUTĚŽ**, při níž přednesou úvahu o etice nebo vypracují eseje na téma: „Co Zkouška pomocí čtyř otázek znamená pro mne?“

PŘEKLAD Z ANGLICKÝCH PSANÝCH ORIGINALNÍCH MATERIÁLŮ RWMP: DO ČEŠTINY: DOBROSLAV ZEMAN, PDG, RC PLZEŇ,
DO SLOVENŠTINY: IVAN BELAN, PDG, RC BANSKÁ BYSTRICA

NAVAŽ SPOJENÍ SE SVÝMI KOLEGY V ZÁJMOVÝCH SDRUŽENÍCH ROTARY

SETKÁVEJ SE S DALŠÍMI ROTARIÁNY ze svého oboru. Níže uvedená zájmová sdružení (RI Fellowships) se zaměřují na uplatňování těch nejlepších osobních zkušeností v daných profesích a prohloubení přátelství mezi rotariány.

Rotarian Doctors Fellowship (lékaři)
Fellowship of Rotarian Editors and Publishers (vydavatelé a nakladatelé)
Honorary Consuls' Fellowship of Rotarians (honorární konzulové)
Vocational Fellowship of Law (právníci)
Police/Law Enforcement Professionals Fellowship of Rotarians (policie)
International Fellowship of Travel Agents (cestovní agentury)
Fellowship of Literacy Providers (učitelé a vychovatelé)

Více informací nejen o těchto zájmových společenstvích, ale i o řadě dalších témat naleznete na adrese www.rotary.org/fellowships